

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Tdo/14/2025
Identifikačné číslo spisu:	5821010295
Dátum vydania rozhodnutia:	02.09.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Bargel
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:5821010295.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Patrika Príbělského, PhD. a JUDr. Emila Klemaniča na neverejnom zasadnutí s verejným vyhlásením rozsudku konanom 2. septembra 2026 v Bratislave v trestnej veci obvineného C. B., pre pokračovací zločin falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov podľa § 270 ods. 2 Trestného zákona a iné, o dovolaní obvineného podanom proti rozsudku Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 2To/88/2023, z 15. októbra 2024

rozhodol:

I. Podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodov uvedených v ustanoveniach § 371 ods. 1 písm. c) a písm. g) Trestného poriadku rozsudkom Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 2To/88/2023, z 15. októbra 2024 a rozsudkom Okresného súdu Námestovo, sp. zn. 6T/89/2021, z 13. júna 2023

b o l p o r u š e n ý z á k o n

v ustanoveniach § 2 ods. 14 Trestného poriadku, § 34 ods. 1 Trestného poriadku, § 115 ods. 6 Trestného poriadku, § 168 ods. 1 Trestného poriadku, § 270 ods. 2 Trestného poriadku, § 272 ods. 3 Trestného poriadku, § 321 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku a § 322 ods. 3 Trestného poriadku v neprospech obvineného C. B..

II. Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku rozsudok Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 2To/88/2023, z 15. októbra 2024 a rozsudok Okresného súdu Námestovo, sp. zn. 6T/89/2021, z 13. júna 2023 zrušuje.

Zrušujú sa aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

III. Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku Okresnému súdu Námestovo prikazuje, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Námestovo, sp. zn. 6T/89/2021, z 13. júna 2023, v spojení s rozsudkom

Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 2To/88/2023, z 15. októbra 2024 bol obvinený C. B.D. uznaný za vinného z pokračovacieho zločinu falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov podľa § 270 ods. 2 Trestného zákona a z prečinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 171 ods. 1 Trestného zákona, ktorých sa mal dopustiť na skutkovom základe uvedenom vo výrokovej časti rozsudku súdu prvého stupňa. Za to bol obvinenému C. B. podľa § 270 ods. 2 Trestného zákona, § 41 ods. 2 Trestného zákona uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky, pričom podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona bol na výkon trestu odňatia slobody zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona mu bol tiež uložený trest prepadnutia vecí, a to 1 ks fajka a 1 ks sklenená fľaša.

Proti rozsudku krajského súdu podal obvinený prostredníctvom zvoleného obhajcu dovolanie s poukazom na dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku [zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu], § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku [rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom] a § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku [rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť].

V podanom dovolaní obvinený uviedol v zásade nasledovné:

„Oboznámením sa s odôvodnením vyššie uvedeného rozsudku Krajského súdu v Žiline z 15. októbra 2024 konštatujem, že podľa môjho názoru sa súd dostatočne nevysporiadal so všetkými okolnosťami daného prípadu. V danom prípade malo porušenie práva na obhajobu zásadný význam pre skutkové zistenia. Na samotnom verejnom zasadnutí jednotlivých obhajcov senát ani len nechcel pustiť k slovu. V rámci odôvodnenia neboli zo strany súdu nijak vysvetlené podstatné body obhajoby, na základe ktorých odôvodňovala podané odvolanie. V danom prípade poukazujem na to, že boli podané odvolania jednotlivých obhajcov JUDr. Pavla Novotného (č. l. 875 - 882 spisu), JUDr. Martina Benického (č. l. 890 - 905 spisu) a prof. JUDr. Tomáša Strémyho, PhD. (č. l. 923 - 929). Zároveň obhajcovia adresovali do konania ďalšie podania, ktoré senát na verejnom zasadnutí ani len neoznamoval. Poukazujem na to, že jednotliví obhajcovia produkovali odôvodnenia odvolania na niekoľkých desiatok stranách. Krajský súd v odôvodnení vyložil argumentáciu obhajoby prostredníctvom niekoľkých viet (strana 3 - 4, resp. strana 7 odôvodnenia rozsudku). Napriek tomu, že mal odvolací súd vyše jedného roka k dispozícii argumentáciu obhajoby, nijakým spôsobom sa s ňou zjavne nezaoberal. Z nášho pohľadu je odôvodnenie daného rozhodnutia absolútne nepreskúmateľné a súd svojím postupom porušil právo obžalovaného na obhajobu. Máme za to, že je povinnosťou súdu a zároveň právom strany sporu, aby napadnuté rozhodnutie obsahovalo vysporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní, ktoré môžu mať vplyv na konečné rozhodnutie a je preto povinnosťou súdu riadne odôvodniť svoje rozhodnutie.

Na strane 7 rozsudku krajského súdu je uvedené, že krajský súd mal na základe okrem iného aj kamerových záznamov jednoznačný záver v zhode s názorom okresného súdu, že obžalovaný sa stíhaných trestných činov dopustil tak, ako je to uvedené v napadnutom rozsudku. V danom prípade sa teda krajský súd odvoláva na kamerové záznamy. Rovnako odvolací súd odkazuje na to, že moja prítomnosť bola zaznamenaná prostredníctvom kamerových záznamov, ako aj označenými výpoveďami zainteresovaných svedkov. V danom prípade si dovoľujem poukázať na to, že v spise boli prokurátorom predložené kamerové záznamy, ktoré sme my ako aj prokurátor navrhovali prehrať na pojednávaní pred okresným súdom. Osobitne ide o záznamy na čerpacej stanici D. z 23. marca 2020, ktoré však súd odmietol prehrať na pojednávaní z dôvodu, že sa mu nepodarilo tieto záznamy prehrať /napriek tomu, že prokurátor uvádzal, že si tieto záznamy prehrával/. Následne som bol však odsúdený za to, že v dôsledku kamerových záznamov (ktoré nechcel súd prehrať na pojednávaní) som bol uznaný za vinného. Je teda zrejmé, že odvolací súd sa stotožnil s názorom, že na základe kamerových záznamov bola preukázaná moja vina napriek tomu, že predmetné kamerové záznamy neboli v celom rozsahu ani predmetom dokazovania na súde prvej inštancie z dôvodu, že súd ich nevedel prehrať. V danom prípade ide teda zjavne o to, že dôkazy na ktoré odvolací súd odkazuje vo svojom rozsudku neboli pred súdom vykonané zákonným spôsobom.

Do pozornosti dávam aj záznam z monitorovanej telekomunikačnej prevádzky, ktorý bol zabezpečený v rozhodnom období a slúžil ako dôkaz v predmetnom konaní. Nie sú známe dôvody, ktoré viedli k odpočúvaniu mojej osoby, preto prišlo k žiadosti o odtajnenie spisového materiálu, ktorej žiaľ nebolo zo strany súdu vyhovené. Sprístupnené súdom bolo len rozhodnutie, z ktorého však nevyplýval dôvod, resp. návrh odpočúvania mojej osoby. Takýmto konaním boli porušené práva obhajoby čo korešponduje s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5To/6/2017, z 16. apríla 2014 [...] K danému sa taktiež nijako krajský súd nevyjadril a dané úplne odignoroval. Namietal som, že predmetné odposluchy neboli vykonané zákonným spôsobom, a preto ich nemožno v konaní použiť. Keďže na pojednávaní bola z rozhodnutia súdu prehratá časť týchto kamerových záznamov, aj v tomto prípade išlo o to, že predmetný dôkaz nebol vykonaný zákonným spôsobom. Postupom súdu mi však bolo znemožnené to, aby som sa vôbec oboznámil s tým, na základe čoho som bol odpočúvaný. V danom prípade poukazujem na to, že súd a očtk sa odmietli oboznámiť so všetkými zabezpečenými záznamami telekomunikačnej prevádzky. Súd to odôvodnil tým, že ak na skorších záznamoch je niečo v môj neprospech, tak by mi to priťažilo. [...] V danom prípade moji obhajcovia sa len chceli oboznámiť s celým rozsahom odpočúvania, ktoré bolo odmietnuté vydať obhajcom v prípravnom konaní. Nevidím ako tento návrh mal spojitosť s novelou Trestného zákona. Krajský súd sa k danému taktiež ani nevyjadril. [...] V dôsledku toho mali očtk k dispozícii moje odpočúvania z niekoľkých týždňov, na základe ktorého vlastne došlo k začatiu môjho stíhania. Na základe tohto odpočúvania došlo k návrhu na vykonanie domovej prehliadky, zaistenia mojej osoby, či prehliadky motorových vozidiel, kde sa okrem iného našla kryštalická látka, ktorá tvorí podstatu skutku v zmysle § 171 ods. 1 TZ (za ktorý som bol taktiež odsúdený). Aj v danom prípade mi bolo znemožnené sa oboznámiť s utajeným spisom. Išlo teda o dôkazy, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom a nemožno na ne odkazovať. Následne počas konania mi však súd zamietol návrh na vykonanie dôkazu prehratím všetkých zabezpečených záznamov telekomunikačnej prevádzky. Nesprístupnením dôkazu použitého v trestnom konaní obžalovanému a jeho obhajcom sa domnievam, že prišlo k zásadnému porušeniu práv mojej osoby, ktoré zakladajú dôvod na zrušenie rozsudku.

Zároveň bolo zásadne porušené právo na obhajobu tým, že pri časti kamerových záznamov, ktoré boli prehraté na pojednávaniach (kamerové záznamy z J. z 9., 11. a 18. novembra 2019) nemohli obhajcovia dať prehrať celé záznamy, ale museli dopredu súdu nahlásiť len časti jednotlivých kamerových záznamov (na ktorých boli jednotliví zákazníci platiaci 100 euróvymi bankovkami v dané dni) na prehratie. Súd odmietal vykonať prehratie celých záznamov, ale vyžadoval prehratie s uvedením minútáže a sekúnd, ktoré sa majú prehrávať. Ústavný súd SR vo svojom náleze, sp. zn. III. ÚS/561/2021, z 21. decembra 2021 aplikoval doktrínu plodov z otráveného stromu [...] Mám za to, že vyššie uvedený nález ústavného súdu možno analogicky aplikovať na tento prípad. V danej veci (podobne ako v tomto prípade) boli dôkazy (záznamy z telekomunikačnej prevádzky, kamerové záznamy) získané nezákonným postupom polície, resp. postupom, ktorý odmietol súd objasniť. Ústavný súd dospel k záveru, že takýto postup polície spĺňa presne charakteristiku plodov z otráveného stromu s tým, že ústavný súd nevzhliadol ani možnosť ustúpiť od tejto doktríny vzhľadom na verejný záujem a závažnosť skutku.

Celkovo v rámci odôvodnenia rozsudku krajského súdu sa súd nevysporiadal vlastne so žiadnymi odvolacími námietkami, predovšetkým však týkajúcich sa namietanej absencie objektívnej stránky, nakoľko na kamerových záznamoch z 9., 11. a 18. novembra 2019 a čiastočne 23. marca 2020 /nakoľko veľkú časť záznamov z daného súd prehrať nechcel/ je zrejmé, že som platil bankovkami. Nie je však zrejmé, že som platil falošnými bankovkami; namietaného postup očtk a postupu pri zadržaní bankovky z 31. marca 2020, kde bez zaistenia stôp /odobratie DNA/ bankovku očtk zobrali a prišli s ňou naspäť na čerpaciu stanicu po dlhom čase s tým, že je falošná (bez toho, aby bolo zdokumentované, že išlo o bankovku, ktorou som platil); nevypočutie oznamovateľa trestnej činnosti (W.. G. V.); nevypočutie osôb, ktoré zaistili bankovky v predajni J.; nesúvis výpovedi svedkov ohľadne môjho správania v predajni J. počas nákupu, keď som platil 20 euróvou bankovkou v neznámy čas; odmietnutie výsluchu môjho otca. Takéto konanie súdu je neprípustné a hoc som tieto skutočnosti namietal, odvolací súd sa s nimi nijako nevysporiadal, čím zásadne porušil moje právo na obhajobu [§ 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.].

Do konania som doložil posudok č. 83/2022, ktorý vyhotovila znalecká organizácia (v mene ktorej koná G.). Daný posudok bol okrem iného vyhotovený za účelom preukázania mojej vierohodnosti. Danú časť

znaleckého posudku - vzťahujúcej sa k mojej vierohodnosti súd odmietol v konaní napriek viacerým návrhom obhajoby vykonať. Rovnako na výsluchu danej znalkyne jej súd de facto zabránil vyjadriť sa k danej časti znaleckého posudku. Dané som uviedol ako odvolací dôvod a krajský súd dané ako väčšinu odvolacej argumentácie odignoroval. Tento postup súdu považujem za nezákonný, pretože bola porušená zásada kontradiktórnosti konania. V danom prípade bolo postupom súdu mne ako v tom čase obžalovanému odňaté právo preukázania toho, že v danom prípade som vypovedal pravdu. Z tohto dôvodu som predložil do konania dôkaz - znalecký posudok, ktorého jednou z foriem vyhotovenia bolo aj vyšetrenie na tzv. „polygrafe“. Poukazoval som na to, že dané vyšetrenie môže v stavoch hraničnej dôkaznej situácie pomôcť orientovať sa súdom a tým prispieť k objektivite rozhodnutia. Súd však tento dôkaz (napriek tomu, že bol predložený včas) v konaní nevykonával. [...] Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je teda - okrem práva domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde aj právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorá okrem iných procesných záruk kladie dôraz aj na zachovanie kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní. Podstatou kontradiktórnosti a s ňou súvisiacej rovnosti zbraní je, aby všetky strany konania mali reálnu možnosť využiť svoje procesné práva predložiť argumenty a reagovať na protiargumenty strany. Článok 48 ods. 2 Ústavy zaručuje každému, o práve koho sa rozhoduje vyjadriť sa k tým dôkazom, ktoré sa v konaní vykonávajú. Postup, ktorým súd odníma strane konania možnosť vyjadriť sa k dôkazu, ktorý súd vykonával, a ktorý obsahoval zistenia významné pre jeho rozhodnutie a vytvoriť tak dotknutému účastníkovi konania podstatne nevýhodnejšie podmienky na preukázanie svojich tvrdení, je porušením práva garantovaným citovaným článkom Ústavy, ale aj porušením princípu kontradiktórnosti a princípu rovnosti zbraní, ako základných definičných prvkov práva na spravodlivé súdne konanie.

Okresný súd, ako aj krajský súd sa v napadnutých rozsudkoch nevysporiadali so všetkými právnymi a skutkovými otázkami, ktoré svedčia v prospech dovolateľa, čo má za následok nesprávne právne posúdenie. [...] Už len z porovnania [...] skutkovej na jednej strane a právnej vety na strane druhej je zrejмый prvý zásadný nedostatok napádaného rozsudku a to, že medzi týmito vetami (skutkovou a právnou) existuje tak závažný nesúlad, že tento bol dôvodom pre zrušenie rozsudku odvolacím súdom podľa ust. § 321 ods. 1 písm. b) TP. Zo skutkovej vety totiž nie je možné dovodiť žiaden môj úmysel dať falošné bankovky ako pravé a je tak možné túto skutkovú vetu zameniť napríklad za privilegovanú skutkovú podstatu podľa ust. § 271 ods. 2, príp. 3 TZ. S ohľadom na vyššie uvedené výhrady teda som namietal aj v odvolaní proti rozsudku prvej inštancie porušenie vyššie uvedeného procesného ustanovenia [§ 321 ods. 1 písm. b) TP], keďže je neakceptovateľné, aby spolu tieto vety v tak zásadnom bode vôbec nekorešpondovali a nebolo z nich možné vyvodiť ich vzájomnú súvislosť. Krajský súd sa však daným žiadnym spôsobom ani len nezaoberal. Skutková veta teda neobsahuje obligatórne znaky skutkovej podstaty - úmyselné konanie. [...] Skutkový stav je možné zisťovať iba v súlade so zákonom a záujem na zistení skutkového stavu nemožno nadradiť nad zásadu zákonného procesu, pretože táto zásada musí byť vždy dodržaná a všetky dôkazy smerujúce k odsúdeniu musia byť vykonané v súlade so zákonom. Rozhodnutie súdov musí vychádzať zo skutočností, ktoré boli prebraté na hlavnom pojednávaní a opierať sa o dôkazy, ktoré boli na hlavnom pojednávaní vykonané /§ 278 Tr. poriadku/, avšak za splnenia, že tieto boli vykonané v súlade so zákonom. Z vykonaného dokazovania nebolo jednoznačne preukázané, že skutky, z ktorých bol dovolateľ odsúdený spáchal, pretože dôkazné pochybnosti, ktoré v súdenom prípade nastali vo vzťahu k nemu mali súdy vyložiť v jeho prospech /in dubio pro reo/. Hoc dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, primárne pochybil vyššie uvedeným spôsobom už súd I. stupňa (absencia obligatórnych znakov skutkovej podstaty trestného činu v skutkovej vete, dôkazy nevykonané zákonným spôsobom, nesprávne právne posúdenie zisteného skutkového stavu), a preto sa javí ako vhodné zrušiť aj rozsudok súdu I. stupňa.“

Obvinený navrhol, aby dovolací súd vyslovil, že rozsudkom odvolacieho súdu bol porušený zákon v jeho neprospech, zrušil rozsudok krajského súdu, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením stratili podklad a prikázal krajskému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol. Alternatívne obvinený navrhol, aby dovolací súd zrušil aj rozsudok okresného súdu, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením stratili podklad a prikázal okresnému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor, ktorý uviedol v podstate nasledovné:

„K namietanej arbitrárnosti rozhodnutia krajského súdu si dovoľím poznamenať, že odsúdený pozabudol na svoju výpoveď z prípravného konania, ktorá bola prečítaná na hlavnom pojednávaní konanom 7. apríla 2022. Práve počas uvedenej výpovede založil svoju obranu na tvrdení o peniazoch odložených za obrazom vo svojom obydľí. Taktiež nie je pravda, že by krajský súd vôbec nereagoval na právnu obranu odsúdeného, keď v odôvodnení konštatuje, že predložená judikatúra nie je spôsobilá zvrátiť záver o vine odsúdeného. Odôvodnenie rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o opravnom prostriedku a zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia povereného príslušníka, ktoré sa preskúmava prokurátorom. Uvedené platí o to viac, ak sa krajský súd stotožnil s odôvodnením okresného súdu, na ktoré odkázal. Čo sa týka prehratia telekomunikačných a kamerových záznamov na hlavnom pojednávaní, tak poukazujem na skutočnosť, že na hlavnom pojednávaní boli nakoniec prehraté všetky kamerové záznamy z predajne J.S., a to na základe skutočnosti, že obžaloba síce označila konkrétne časové úseky, ktoré žiada oboznámiť na hlavnom pojednávaní, avšak z každého jedného súboru, teda každej zaznamenatej platby, ktorá bola predložená obchodnou spoločnosťou J., s.r.o. Navyše, skutočnosť, že súd neprehral celé kamerové záznamy neznamena, že obhajoba k nim nemala prístup. Čo sa týka telekomunikačnej prevádzky, potom možno poukázať na vyjadrenie obhajoby, ktorá na hlavnom pojednávaní konanom 13. júna 2023 na opakovaný dotaz súdu netrvala na prehraní ďalšej telekomunikačnej prevádzky. K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku treba záverom dodať, že dôvodom na zrušenie právoplatného rozhodnutia nie je akékoľvek porušenie práva na obhajobu, ale len také, ktoré je svojou intenzitou, resp. povahou, zásadné. Odsúdený bol riadne zastúpený spolu 3 zvolenými obhajcami, pričom v priebehu hlavného pojednávania bol ponechaný aj priestor pre jeho rozsiahlu obranu, vrátane oboznámenia požadovaných dôkazov.

Čo sa týka znaleckého posudku č. XX/XXXX, resp. rozsahu jeho oboznámenia v súdnom konaní, možno v stručnosti zopakovať, že otázka prípustnosti vyšetrenia obvineného na polygrafe je v slovenských podmienkach už ustálená. Podrobne sa k prípustnosti uvedeného dôkazu vyjadril prokurátor v námietke z 23. januára 2023.

Ak odsúdený namietka, že skutková veta neobsahuje subjektívnu stránku trestného činu, tak je potrebné uviesť, že skutková veta obsahuje popis konania odsúdeného, konkrétne realizáciu platieb falošnými bankovkami - teda uvádzanie falošných bankoviek do obehu. Skutočnosť, že odsúdený vedel, že tieto bankovky nie sú pravé, predstavujú jeho vnútorné prežívanie, ktoré je možné priamo skúmať len prostredníctvom jeho výpovede. Na tomto mieste je potrebné zdôrazniť, že na rozdiel od ustanovenia § 270 ods. 1 Trestného zákona sa odsúdenému nekladie za vinu zadováženie falošných bankoviek a na rozdiel od prvej a druhej aliney § 270 ods. 2 Trestného zákona ani falšovanie týchto bankoviek. Inak povedané, podľa tretej aliney § 270 ods. 2 Trestného zákona je trestné výlučne uvedenie falošných peňazí do obehu. Teda aj subjektívna stránka spočíva výlučne vo vedomej a vôľovej zložke ohľadne uvedenia falošných peňazí do obehu, kde túto nie je možné charakterizovať inak ako vnútorným vzťahom odsúdeného k predmetným bankovkám. Samotný vnútorný vzťah odsúdeného potom vyplynul jednak zo skutočnosti, že jeho obrana bola spoľahlivo vyvrátená výpoveďami svedkov a taktiež správaním, ktoré taktiež popisali svedkovia. Uvedené však už smeruje k otázke zisteného skutkového stavu.“

Prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], osobou oprávnenou na jeho podanie [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a tiež, že obvinený pred jeho podaním využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok, o ktorom bolo odvolacím súdom rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku). Nezistiac dôvody pre odmietnutie dovolania podľa § 382 Trestného poriadku, najvyšší súd následne preskúmal

zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozhodnutia, voči ktorému podal obvinený dovolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré rozhodnutiu predchádzalo a dospel k záveru, že dovolanie obvineného je dôvodné, a to na podklade nasledovných právnych úvah.

Dovolací súd poznamenáva, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych, procesných a hmotnoprávnych chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku, pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie. Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto sú možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, striktné obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie odvolanie“.

V zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku je dovolací súd viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania v ňom uvedených v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku (R 120/2012-I). Z uvedeného je preto potrebné vyvodiť, a to aj s ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca v mene obvineného, že najvyšší súd je viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonosti, nemôže ísť nad rámec návrhu a tam špecifikovaných dôvodov dovolania.

V prípade výskytu formálne nesprávne označených dovolacích námietok sa aplikuje tzv. princíp viazanosti dovolacími námietkami (a nie ich konkrétnym formálnym označením tak, aby tieto presne a jasne zodpovedali konkrétnemu dovolaciemu dôvodu, naplnenia ktorého sa domáha obvinený). Priamym „pretavením“ dotknutého princípu (R 120/2012) je tomu zodpovedajúca povinnosť dovolacieho súdu spočívajúca v tom, že dovolací súd skúma možnosť zaoberať sa takýmito námietkami z toho pohľadu, či z obsahového (materiálneho) hľadiska naplňujú niektorý z dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku. Vzhľadom na obsahovú nejednoznačnosť podaného dovolania, kedy obvinený síce uvádza uplatnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, avšak niektoré námietky ďalej podradí pod viaceré dôvody dovolania, najvyšší súd posúdil dovolanie podľa obsahu a jednotlivé námietky na základe vlastnej úvahy podradil pod dovolacie dôvody, ku ktorým majú najbližšie (viď ďalšia časť tohto odôvodnenia).

S prihliadnutím na nevyhnutnosť uplatňovania správnej formálno-právnej subsumpcie dovolacích námietok pod príslušné (im zodpovedajúce) dovolacie dôvody najvyšší súd osobitne poznamenáva, že námietku spochybňujúcu čiastočné nevykonanie obvineným navrhovaného dokazovania v rozsahu znaleckého posudku a výsluchu znalkyne G. dovolateľom nesprávne formálne podradenú (subsumovanú) pod dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku podradil pod dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže byť naplnený len vtedy, ak súd vykonal dôkazy nezákonným spôsobom tzn., že pri ich vykonávaní (ale aj získaní v prípravnom konaní) bol porušený zákon. Preto platí, že nevykonanie dôkazu súdom, nie je možné považovať za okolnosť odôvodňujúcu existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, nakoľko iba opačný postup súdu - vykonanie dôkazu nezákonným spôsobom môže naplniť tento dovolací dôvod. Nevykonanie obhajobou navrhovaného dôkazu však za určitých okolností môže byť dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, a preto sa dovolací súd touto námietkou zaoberal pri tomto dôvode dovolania.

K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu.

Konštantná judikatúra právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Platný Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení (príkladmo viď § 34 a nasl., pokiaľ ide o obvineného, resp. § 44 a nasl. Trestného poriadku, čo sa týka obhajcu a pod.), ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva na obhajobu, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania.

Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod. Takýmto zásadným porušením by bolo najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe podľa § 37 Trestného poriadku, ktoré by mohlo mať konkrétny vplyv na vykonanie jednotlivých úkonov trestného konania smerujúcich k vydaniu rozhodnutí procesnej povahy (napr. rozhodnutie o obmedzení osobnej slobody) alebo meritórneho rozhodnutia. Dôležité sú teda aj konkrétne podmienky prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne, ako aj vo vzájomných súvislostiach.

Dovolací súd v súvislosti s označeným dôvodom dovolania dáva za pravdu obvinenému, že v jeho trestnej veci došlo k porušeniu práva na obhajobu tým, že mu v priebehu prípravného konania a ani v priebehu súdneho konania nebolo umožnené sa oboznámiť s ucelenými záznamami telekomunikačnej prevádzky.

Právo obvineného na prístup ku kompletnému záznamu telekomunikačnej prevádzky vyplýva z ustanovenia § 115 ods. 6 Trestného poriadku, podľa ktorého ak sa má záznam telekomunikačnej prevádzky použiť ako dôkaz, treba k nemu pripojiť, ak to vyhotovený záznam umožňuje, doslovný prepis záznamu, ktorý vyhotoví príslušník Policajného zboru vykonávajúci odpočúvanie, v rozsahu zistených skutočností významných pre trestné konanie, s uvedením údajov o mieste, čase, orgáne, ktorý záznam vyhotovil, a zákonnosti vykonávania odpočúvania. Záznam telekomunikačnej prevádzky sa na vhodných elektronických nosičoch uchováva v celosti v spise, ktorých kópie si môže vyžiadať prokurátor a obvinený alebo obhajca. Po skončení odpočúvania a záznamu telekomunikačnej prevádzky si obvinený alebo obhajca môžu na svoje náklady vyhotoviť prepis záznamu telekomunikačnej prevádzky v rozsahu, v akom to uznajú za vhodné. Povinnosti uvedené v prvej vete sa na nich vzťahujú primerane. Hodnovernosť prepisu posudzuje súd. Ak bol prepis záznamu vyhotovený v prípravnom konaní, predseda senátu môže nariadiť jeho doplnenie, ktoré vyhotoví príslušník Policajného zboru uvedený v prvej vete. Doslovný prepis záznamu v cudzom jazyku a doplnenie doslovného prepisu záznamu v cudzom jazyku môže vyhotoviť tlmočník. Pri pribratí tlmočníka sa postupuje primerane podľa § 28. Do spisu sa zakladá prepis záznamu telekomunikačnej prevádzky, ktorý sa neutajuje, podpísaný príslušníkom Policajného zboru alebo tlmočníkom, ktorý ho vyhotovil; ak doslovný prepis záznamu obsahuje utajovanú skutočnosť, utajuje sa podľa predpisov o ochrane utajovaných skutočností. Záznam telekomunikačnej prevádzky sa môže použiť ako dôkaz až po skončení odpočúvania a záznamu telekomunikačnej prevádzky. V prípravnom konaní, ak to odôvodňujú okolnosti prípadu, možno predložiť záznam telekomunikačnej prevádzky súdu aj bez prepisu tohto záznamu, ak zo sprievodnej správy vyplývajú údaje o mieste, čase, orgáne, ktorý záznam vyhotovil, a zákonnosti vykonávania odpočúvania, ako aj o osobách, ktorých sa záznam telekomunikačnej prevádzky týka, a záznam telekomunikačnej prevádzky je zrozumiteľný.

Závažnosť porušenia ustanovenia § 115 ods. 6 Trestného poriadku najvyšší súd bližšie objasnil vo svojom rozhodnutí č. R 45/2018, publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 5/2018, v súlade s ktorým platí nasledovné:

„Je v rozpore s ustanoveniami §§ 114 ods. 6 a 115 ods. 6 Tr. por. a zároveň porušením práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, pokiaľ orgány činné v trestnom konaní alebo súd neumožnia obvinenému a jeho obhajcovi oboznámiť sa so všetkými vyhotovenými záznamami telekomunikačnej prevádzky a obrazovo-zvukovými záznamami,

týkajúcimi sa konania, ktoré je obvinenému kladené za vinu. Nie je prípustné, aby dotknuté orgány selektívne samy vyhodnotili, čo je a čo nie je pre daný prípad relevantné z hľadiska uplatnenia práv obhajoby. Je výlučným právom obvineného a jeho obhajcu, aby po poskytnutí záznamov na vhodných elektronických nosičoch orgánom činným v trestnom konaní alebo súdu predložili doslovné prepisy tých záznamov telekomunikačnej prevádzky, ktoré požadujú vykonať ako dôkaz.“

Z predloženého spisového materiálu je evidentné, že vyšetrovací spis obsahuje len selekciu záznamov telekomunikačnej prevádzky získaných Odborom zvláštnych policajných činností Stred ÚZPČ Prezídia PZ na základe príkazu sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Žilina, sp. zn. 29Ntt/5/2020-2-V-OSZA, z 10. februára 2020 (porovnaj č. l. 409 a nasl., najmä č. l. 421 vyšetrovacieho spisu, zv. II.). Rovnako len selekciu záznamov telekomunikačnej prevádzky (od 31. marca 2020 do 14. apríla 2020) zabezpečenú prokurátorom na základe žiadosti súdu prvého stupňa obsahuje aj súdny spis (porovnaj č. l. 816 a nasl., najmä č. l. 824 súdneho spisu). K zabezpečeniu len súdom určenej selekcie záznamov telekomunikačnej prevádzky došlo napriek tomu, že obhajoba opakovane v priebehu súdneho konania na základe relevantnej právnej argumentácie žiadala, aby jej boli sprístupnené za účelom oboznámenia sa všetky hovory, ktoré boli z monitorovanej stanice vykonané (porovnaj č. l. 772, 799 a 839 súdneho spisu). Identifikované porušenie zákona orgánmi činnými v trestnom konaní a súdom so zásadným dopadom na právo obvineného na obhajobu nebolo napriek opakujúcim sa námietkam obhajoby napravené ani odvolacím súdom, ktorý sa v plnom rozsahu s nesprávnym postupom súdu prvého stupňa stotožnil.

Majúc na zreteli vyššie uvedené nemožno mať pochybnosť o tom, že obvinenému bolo v dôsledku nesprávneho postupu orgánov činných v trestnom konaní a následne aj súdov znemožnené oboznámiť sa so záznamami telekomunikačnej prevádzky v celosti a autonómne posúdiť ich význam pre výkon obhajoby. Obvinenému bolo taktiež znemožnené navrhnúť vykonanie dokazovania v rozsahu podľa jeho názoru relevantných častí nezabezpečených záznamov, resp. na vlastné náklady vyhotoviť prepis tých častí nezabezpečených záznamov, ktoré by považoval pre výkon obhajoby za relevantné. Dovolací súd k tomu poznamenáva, že pokiaľ autonómnou úvahou obhajoby ohľadne významu (relevancie) jednotlivých častí záznamu telekomunikačnej prevádzky vlastnou úvahou nahrádza súd (porovnaj str. 11 - 12 rozsudku súdu prvého stupňa), dochádza k neprípustnému zásahu do práva na obhajobu, nakoľko obvinenému je za takejto situácie odopreté právo brániť sa voči obžalobe na základe vlastnej úvahy a za použitia všetkých dostupných dôkazných prostriedkov, na ktorých sprístupnenie má v zmysle Trestného poriadku nárok.

Z ustanovenia § 2 ods. 11 veta prvá Trestného poriadku síce vyplýva, že súd môže vykonať aj dôkazy, ktoré strany nenavrhli, ale v zmysle ustanovenia § 1 a § 2 ods. 14, ods. 18 Trestného poriadku je trestný proces upravený ako kontradiktórne konanie dvoch protistrán - prokurátora (eventuálne poškodeného) na jednej strane a obvineného a jeho obhajcu (eventuálne zúčastnenej osoby) na druhej strane. Preto nie súd, ale strany trestného konania pred súdom predkladajú a vykonávajú dôkazy, ktoré obvineného usvedčujú alebo oslobodzujú. Úlohou súdu, ako nestranného rozhodovacieho orgánu, je posúdenie týchto dôkazov a rozhodnúť spor medzi prokurátorom, ktorý zastupuje štát (§ 2 ods. 5 Trestného poriadku) a obvineným. Pri tomto rozhodovaní musí súd zachovať nestrannosť a nesmie iniciatívne napomáhať jednej alebo druhej strane. Ak by sa tak stalo, došlo by k porušeniu nielen zásady rovnosti strán v konaní pred súdom (§ 2 ods. 14 Trestného poriadku), ale aj zásady spravodlivého procesu (§ 2 ods. 7 Trestného poriadku).

V intenciách tohto dovolacieho konania možno konštatovať, že súd prvého stupňa umožnil prokurátorovi ako strane trestného konania na základe vlastnej (autonómnej) úvahy navrhnúť vykonanie relevantných častí záznamov telekomunikačnej prevádzky, avšak obvinenému ako rovnocennej strane trestného konania (zásada rovnosti strán v konaní pred súdom) nezabezpečením prístupu k niektorým častiam záznamov telekomunikačnej prevádzky a nahradením jeho úvahy vlastnou úvahou o relevancii jednotlivých častí záznamov pre toto trestné konanie rovnakú možnosť odoprel. Okresný súd takýmto postupom porušil zásadu kontradiktórnosti konania a rovnosti strán, pričom k náprave tohto pochybenia nedošlo ani v konaní pred odvolacím súdom.

Dovolací súd uzatvára, že porušením zákona zo strany orgánov činných v trestnom konaní a následne aj súdov došlo k porušeniu práva obvineného na obhajobu v takej intenzite, že možno konštatovať naplnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Po vrátení veci na ďalšie konanie bude úlohou súdu prvého stupňa napraviť identifikovaný nedostatok a chronologicky:

- zabezpečiť do spisového materiálu v celosti záznamy telekomunikačnej prevádzky získané Odborom zvláštnych policajných činností Stred ÚZPČ Prezídia PZ na základe príkazu sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Žilina, sp. zn. 29Ntt/5/2020-2-V-OSZA, z 10. februára 2020;
- umožniť obhajobe sa s týmito záznamami oboznámiť, prípadne si vyžiadať ich kópie;
- poskytnúť obvinenému a jeho obhajcovi primeraný čas na prípravu obhajoby s prihliadnutím na rozsah týchto záznamov [čl. 6 ods. 3 písm. b) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd], ako aj na prípadné vyhotovenie prepisov týchto záznamov;
- umožniť obhajobe predložiť ďalšie návrhy na vykonanie dokazovania, o týchto návrhoch v zmysle Trestného poriadku rozhodnúť a takéto rozhodnutie patrične zdôvodniť.

Najvyšší súd pripomína, že v úzkej spojitosti s právom na obhajobu treba vnímať právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia spočíva v troch nasledujúcich a vzájomne sa doplňujúcich rovinách:

- a) je korelátom práva účastníka konania prednášať návrhy, argumenty a námietky, aby na tieto dostal od súdu náležitú odpoveď,
- b) predstavuje jednu zo záruk, že „výkon spravodlivosti“ (justice in procedural effect, resp. justice in action) nie je arbitrárny (svojvoľný), nepriehľadný a že rozhodovanie verejnej moci je kontrolované verejnosťou,
- c) vytvára predpoklad pre účinné uplatnenie opravných prostriedkov, ktoré má strana konania k dispozícii.

Výrok rozhodnutia sám o sebe nestačí na to, aby naplnil požiadavku spravodlivého procesu, pretože z pohľadu obvineného je potrebné, aby bolo zrejmé, akými úvahami sa súd riadil, ako sa vysporiadal s dôkazmi a ktorá argumentácia bola pre súd presvedčivejšia a tvorí základ jeho rozhodnutia. Preto musí byť daný výrok náležite odôvodnený. Sprostredkovaným výsledkom je následne možnosť obvineného skontrolovať, ako sa súd vysporiadal s jeho argumentáciou a dôkazmi, čím získa obraz o výkone spravodlivosti, v jej mene (Tatishvili proti Rusku). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia sa musí vysporiadať s relevantnými právnymi a skutkovými otázkami, ako aj argumentami obvineného, ktoré sú podstatného právneho významu.

Všeobecné súdy nielen že musia osobe, proti ktorej sa vedie trestné konanie poskytnúť dostatočný „priestor“ pre uplatnenie jej obhajobných práv, ale tiež musia v odôvodnení svojich rozhodnutí zrozumiteľne a presvedčivo vyjadriť vlastné hodnotenie k obvineným uplatneným prvkov práva na obhajobu. Nedostatočné vysporiadanie sa s námietkou, ktorá je pre spravodlivé rozhodnutie významnej alebo rozhodnej povahy, môže zakladať naplnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. V tejto súvislosti možno poukázať na znenie § 168 ods. 1 vety druhej Trestného poriadku, podľa ktorého z odôvodnenia musí byť zrejmé, ako sa súd vyrovnal s obhajobou, prečo nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu.

Povinnosťou súdu prvého stupňa i odvolacieho súdu je preto rešpektovať ústavne garantované právo obvineného na obhajobu, z ktorého vyplýva požiadavka, aby sa konajúce súdy vysporiadali s námietkami odvolateľa, ktorými toto svoje právo realizuje (pre odvolací súd je táto povinnosť zvýraznená prostredníctvom článku 2 ods. 1 dodatkového protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd). Túto povinnosť konajúce súdy porušujú, ak ignorujú, resp. nedostatočným spôsobom reagujú na námietky obvineného voči dôkazom, na ktoré je v odsudzujúcom rozhodnutí poukazované ako na kľúčové pre tvrdené skutkové závery. Vyrovnanie sa s argumentom strany konania znamená uviesť dôvody pre jeho prijatie alebo odmietnutie. Ak súd argument odmietne, musí ho v odôvodnení rozhodnutia buď vyvrátiť, alebo spochybníť, prípadne vysvetliť, z akého dôvodu nie je takýto argument

relevantný v kontexte prípadu. Nestačí, ak súd na argument strany konania síce zareaguje, ale vyrovná sa ním len stručným konštatovaním. Takéto formálne zaobranie sa námietkami strany konania je nedostatočné, nakoľko v procese „zaobrania sa“ prirodzene absentuje prvok uvedenia dostatočných dôvodov, s odkazom na ktoré súd považuje argument za nesprávny.

Platí, že odpoveď súdu - t. j. odmietnutie argumentov strany konania musí byť jasná, zrozumiteľná a dostatočne konkrétna, a to do tej miery, aby aj naozaj reálne, resp. materiálne vyvracali alebo aspoň dostatočne spochybňovali argumenty strany konania. Len všeobecné konštatovanie súdu, že argumentácia strany konania je nesprávna alebo irelevantná bez súčasného uvedenia dostatočného vysvetlenia tohto názoru súdu treba považovať za nedostatočné. Najvyšší súd tiež pripomína, že v zmysle zásady voľného hodnotenia dôkazov - § 2 ods. 12 Trestného poriadku má miera slobodnej úvahy súdu svoje limity, ktoré musia byť prejavene v konkrétnom súdnom rozhodnutí za účelom predchádzania svojvôli.

Dovolateľ v podanom dovolaní namietal okrem iného aj nedostatočné odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu, nakoľko podľa jeho názoru nebolo odvolacím súdom zdôvodnené:

- ako sa vysporiadal s namietanou absenciou objektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov podľa § 270 ods. 2 Trestného zákona, nakoľko podľa jeho názoru z kamerových záznamov je zrejmé len to, že platil bankovkami, avšak nevyplýva z nich, že by platil falošnými;
- ako sa vysporiadal s jeho námietkou ohľadne nesúvisu výpovedí svedkov a jeho správaním v predajni J. počas nákupu, keď platil 20,- eurovou bankovkou;
- ako sa vysporiadal s námietkou nezákonnosti príkazu na odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky s poukazom na absenciu dôvodov, ktoré sudcu viedli k vydaniu tohto príkazu (vyvoditeľné z argumentácie obvineného na str. 8 a 9 dovolania - pozn. najvyššieho súdu);
- ako sa vysporiadal s postupom orgánov činných v trestnom konaní pri zadržení bankovky 31. marca 2020 v predajni D., kedy došlo k jej zaisteniu bez odobratia DNA tak, že sa policajti po dlhšom čase vrátili s tým, že bankovka je falošná bez toho, aby predtým zadokumentovali, že išlo o bankovku, ktorou platil obvinený.

Najvyšší súd dáva do pozornosti, že v dvojinštančnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvoria jednotu, a preto je nadbytočné, aby odvolací súd opakoval vo svojom rozhodnutí skutkové a právne závery súdu prvého stupňa, s ktorými sa stotožňuje. Reflektujúc na námietky dovolateľa preto najvyšší súd posudzoval oba rozsudky konajúcich súdov z hľadiska ich odôvodnenia spoločne. Po nahliadnutí do oboch rozsudkov dovolací súd uvádza, že námietky obvineného smerujúce k spochybneniu dostatočnosti odôvodnenia napadnutých rozhodnutí považuje za čiastočne dôvodné.

Najskôr vo vzťahu k nedôvodnej časti argumentácie dovolateľa je potrebné uviesť, že s naplnením objektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov podľa § 270 ods. 2 Trestného zákona sa súdy nižších stupňov na podklade vykonaných dôkazov (hodnotených v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku) riadne a podrobne vysporiadali, keď poukázali na konkrétne zistenia a skutkové úvahy, ktoré ich viedli k záveru, že to bol práve obvinený, kto na jednotlivých miestach činu platil falošnými 100,- eurovými bankovkami (porovnaj najmä str. 16 a nasl. rozsudku súdu prvého stupňa a nadväzujúcu str. 7 rozsudku krajského súdu). Nemožno sa stotožniť s tvrdením dovolateľa, že by k takémuto záveru konajúce súdy viedli výlučne vykonané kamerové záznamy. Súd prvého stupňa totižto na základe kamerových záznamov ustálil len skutkové zistenie, že obvinený platil 100,- eurovými bankovkami (viď str. 13 jeho rozsudku), pričom až následne po zohľadnení ostatných vykonaných dôkazov dospel k záveru, že bankovky, ktorými obvinený podľa kamerových záznamov opakovane platil, boli falošné.

K ďalšej námietke dovolateľa najvyšší súd podotýka, že z odôvodnení podaného riadneho opravného prostriedku nevyplýva, že by obvinený relevantným spôsobom spochybnil výpovede svedkov X.Í., K. a T., na ktoré bolo okrem iných dôkazov prihliadnuté pri konštatovaní naplnenia subjektívnej stránky

skutkovej podstaty trestného činu falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov podľa § 270 ods. 2 Trestného zákona (úmyselného zavinenia). Preto ak sa odvolací súd s takýmito závermi bez ďalšieho stotožnil a na námietky obvineného voči týmto dôkazom výslovne nereagoval, takýto postup nespôsobuje nepreskúmateľnosť jeho rozsudku tvoriaceho jednotu s rozsudkom súdu prvého stupňa.

Platí, že napriek nespornému významu vyššie rozvedeného práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia nejde o právo absolútne. Povinnosť súdu odôvodniť svoje rozhodnutie nemožno interpretovať v tom zmysle, že by zahŕňalo podrobnú odpoveď na každý argument strany konania (Van de Hurk proti Holandsku, resp. Ruiz Torija proti Španielsku). Podstatou práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia je povinnosť súdu vyhodnotiť a v odôvodnení rozhodnutia zareagovať na hlavné námietky účastníka konania (Donadze proti Gruzínsku) a riadne posúdiť tvrdenia, argumenty a dôkazy predložené stranou konania (opätovne viď. napr. Van de Hurk proti Holandsku). Na podklade takéhoto postupu súdu je následne možné kvalifikovaným spôsobom posúdiť, či bolo konanie ako celok spravodlivé.

Z odvolania obvineného podaného proti rozsudku súdu prvého stupňa možno zistiť, že zo strany obhajoby bolo okrem iného poukázané aj na to, že z príkazu sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Žilina, sp. zn. 29Ntt/5/2020-2-V-OSZA, z 10. februára 2020 nemožno zistiť dôvody, ktoré viedli k odpočúvaniu obvineného (porovnaj č. I. 926 súdneho spisu). Inými slovami možno konštatovať, že takto formulovanou námietkou došlo zo strany obhajoby k spochybneniu zákonnosti vykonaného odpočúvania a záznamu telekomunikačnej prevádzky s poukazom na nepreskúmateľnosť vydaného príkazu. Vzhľadom na závažnosť dopadu možnej nezákonnosti vykonaných a ako dôkaz v neprospech obvineného použitých záznamov telekomunikačnej prevádzky bolo na podklade takejto námietky nevyhnutné, aby konajúce súdy preskúmali zákonnosť vydaného príkazu a následne v odôvodnení svojho rozhodnutia vo veci samej uviedli, z akých dôvodov ich považujú za nedôvodné (prípadne dôvodné).

Keďže obvinený takúto námietku uplatnil až v odvolacom konaní, najvyšší súd za účelom zistenia, ako sa odvolací súd s touto námietkou vysporiadal nahliadol do napadnutého rozsudku a zistil, že odvolací súd sa s námietkou obvineného ohľadne nezákonnosti nariadeného odpočúvania a záznamu telekomunikačnej prevádzky nevysporiadal a obvinený nedostal žiadnu odpoveď, ktorá by reflektovala na ním uplatnenú odvolaciu argumentáciu. Z hľadiska zachovania obhajobných práv obvineného bolo pritom žiaduce, aby odvolací súd v napadnutom rozsudku vlastnými úvahami reagoval na námietku dovolateľa ohľadne zákonnosti realizovaného odpočúvania a záznamu telekomunikačnej prevádzky, keďže z napadnutých rozhodnutí konajúcich súdov vyplýva, že uznanie obvineného za vinného je okrem iného založené aj na záznamoch telekomunikačnej prevádzky predložených do konania zo strany prokurátora (porovnaj str. 11 a str. 16 a nasl. rozsudku súdu prvého stupňa). Z pohľadu dovolacieho súdu sú závery krajského súdu v tomto smere nepreskúmateľné.

S poukazom na podstatný charakter obvineným uvádzaných námietok spochybňujúcich použiteľnosť časti získaných usvedčujúcich dôkazov dovolací súd zdôrazňuje, že v tomto konaní vznikla odvolaciu súdu tzv. „zrkadlová“ povinnosť vyrovnať sa účinným (jasným a preskúmateľným) spôsobom s týmito námietkami tak, že riadne a presvedčivo v rozhodnutí vo veci samej uvedie dôvody buď pre prijatie tézy obvineného o nezákonnosti dôkazov alebo dôvody pre odmietnutie tejto jeho námietky. Pokiaľ sa aj krajský súd v predloženej trestnej veci nestotožnil s námietkou obvineného ohľadne nezákonnosti nariadeného odpočúvania a záznamu telekomunikačnej prevádzky, bolo jeho úlohou presvedčivo poukázať na konkrétne skutočnosti, ktoré tvrdenia obvineného vyvracajú. Vzhľadom na absenciu takéhoto odôvodnenia dovolací súd konštatuje, že odvolací súd námietku nezákonnosti vykonaných dôkazov ignoroval, resp. sa k nej v odôvodnení napadnutého rozsudku nevyjadril, čím došlo k porušeniu práva obvineného na obhajobu.

Po vrátení veci bude potrebné, aby súd prvého stupňa opätovne vec skutkovo a právne posúdil a riadne sa zaoberal, resp. vysporiadal s námietkou obvineného ohľadne údajnej nezákonnosti odpočúvania a záznamu telekomunikačnej prevádzky. Po zohľadnení všetkých relevantných dôkazov, tvrdení a

argumentov bude jeho úlohou opätovne rozhodnúť vo veci samej takým rozhodnutím, ktoré jasne, presvedčivo, zrozumiteľne a úplne dá odpoveď na všetky skutkovo a právne relevantné otázky tak, aby bolo v plnej miere zabezpečené právo obvineného na obhajobu a tiež tak, aby nové rozhodnutie bolo preskúmateľné v súlade s požiadavkami vyplývajúcimi z práva na spravodlivý proces.

Keďže z napadnutých rozsudkov nemožno zistiť ani to, ako sa sudy vysporiadali s námietkou obvineného spochybňujúcou zákonnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní pri zaisťovaní falošnej bankovky 31. marca 2020 v predajni D., z rovnakých dôvodov bude po vrátení veci na ďalšie konanie nevyhnutné, aby sa zaoberali aj touto námietkou a vo svojich rozhodnutiach vysvetlili, z akých dôvodov považujú zaistenie veci dôležitej pre trestné konanie (bankovky) napriek námietkam obvineného za zákonné.

K súvisiacej námietke obvineného subsumovateľnej taktiež pod dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, prostredníctvom ktorej spochybňuje, že mu nebolo v priebehu trestného konania zo strany orgánov činných v trestnom konaní a konajúcich súdov umožnené oboznámiť sa s celým spisovým materiálom Okresného súdu Žilina, sp. zn. 29Ntt/5/2020-2-V-OSZA, najvyšší súd uvádza, že po vrátení veci bude úlohou súdu prvého stupňa taktiež preskúmať, či bola obvinenému zabezpečená možnosť nahliadnuť do tohto spisového materiálu v súlade s § 69 ods. 1 Trestného poriadku a § 35 ods. 2 zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ochrane utajovaných skutočností“). Za predpokladu, že obvinenému nebolo umožnené v priebehu trestného konania sa s týmto spisovým materiálom oboznámiť, v ďalšom konaní bude potrebné v súlade s vyššie uvedenými ustanoveniami takúto možnosť obvinenému poskytnúť.

Najvyšší súd pre úplnosť podotýka, že právo obvineného nahliadať do súdneho spisu (§ 69 ods. 1 Trestného poriadku v spojení s § 35 ods. 2 zákon a o ochrane utajovaných skutočností) v sebe nezahŕňa právo nahliadať do podkladov slúžiacich na rozhodnutie o odpočúvaní a zázname telekomunikačnej prevádzky (operatívneho spisu, spravodajského spisu) alebo právo na odtajnenie vydaného príkazu, resp. utajovanej časti súdneho spisu. Nesprístupnenie podkladového materiálu slúžiaceho súdu na rozhodnutie o odpočúvaní a zázname telekomunikačnej prevádzky obhajobe (operatívneho a spravodajského spisu), resp. neodtajnenie príkazu na odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky za účelom jeho založenia do neutajovanej časti spisu a za účelom jeho vykonania na hlavnom pojednávaní, resp. verejnom zasadnutí aj za prítomnosti verejnosti, pokiaľ mal obvinený alebo jeho obhajca v priebehu trestného stíhania možnosť sa s týmto oboznámiť, neporušuje právo obvineného na obhajobu (k tomu porovnaj 6Tdo/75/2019).

Majúc ďalej na zreteli námietku obvineného ohľadne nevykonania ním navrhovaného dokazovania najvyšší súd dáva do pozornosti, že právu obvineného spočívajúcemu v možnosti navrhovať dôkazy zodpovedá paralelne existujúca povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť, alebo ho odmietnuť (§ 272 ods. 3 Trestného poriadku), prípadne rozhodnúť o tom, že ďalšie dôkazy sa vykonávať nebudú (§ 274 ods. 1 Trestného poriadku - primerane pozri R 116/2014).

Pre posúdenie možnosti aplikácie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je v tom-ktorom prípade dôležité zistenie, že sa konkrétny súd predloženým návrhom na doplnenie dokazovania zaoberal, avšak sa mu rozhodol z určitých dôvodov nevyhovieť. Je potrebné si uvedomiť, že súd nie je povinný vykonať dôkazy, ktoré strany nenavrhli a nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale súd ich nepovažuje za rozhodné a dôležité pre spravodlivé rozhodnutie (§ 272 ods. 3 Trestného poriadku, § 2 ods. 10 Trestného poriadku, § 2 ods. 11 Trestného poriadku) a napokon súd nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale „neskoro“ (§ 240 ods. 3 druhá veta Trestného poriadku), alebo neprejavili reálnu snahu o ich vykonanie (§ 240 ods. 4 tretia veta Trestného poriadku).

Nejde o porušenie práva na obhajobu, ak súd nevyhovie dôkazným návrhom obhajoby z dôvodu, že

skutkový stav považuje za zistený v dostatočnom rozsahu pre rozhodnutie. Zároveň ale platí, že rozhodnutie súdu o odmietnutí návrhov na doplnenie dokazovania môže za istých okolností predstavovať porušenie práva na obhajobu - § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Stane sa tak vtedy, ak súd v uznesení o odmietnutí návrhov na doplnenie dokazovania podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku, (ktoré sa len vyhlási a zaznamená do zápisnice o hlavnom pojednávaní alebo verejnom zasadnutí a písomne nevyhotovuje), resp. minimálne v odsudzujúcom rozsudku v zmysle § 168 ods. 1 druhá veta Trestného poriadku, alebo v rozhodnutí odvolacieho súdu vo veci samej, nevysvetlí (neodôvodní) aspoň stručným, no zrozumiteľným a presvedčivým spôsobom nadbytočnosť a nepotrebnosť doplnenia dokazovania.

Pre bližšie vysvetlenie najvyšší súd uvádza, že právo na obhajobu je porušené predovšetkým v prípade existencie tzv. opomenutého dôkazu. Podľa doktríny opomenutých dôkazov je opomenutým predovšetkým taký dôkaz, ktorého vykonanie má pre posúdenie otázky viny zásadný význam, avšak vo veci rozhodujúci súd jeho vykonanie bez adekvátneho odôvodnenia odmietne, prípadne jeho vykonanie úplne opomenie bez akéhokoľvek odôvodnenia, čím v konečnom dôsledku dochádza k tomu, že vo vlastných rozhodovacích dôvodoch o ňom vo vzťahu k jeho odmietnutiu absentuje akákoľvek zmienka, alebo zmienka je len okrajová a všeobecná, nezodpovedajúca povahe a závažnosti veci.

Dovolací súd pripomína, že na podklade dovolacích námietok spadajúcich pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nie je oprávnený skúmať hodnotenie dôkazov ako ani „kvalitatívnu správnosť“ úvah súdov nižších stupňov vo vzťahu k dostatočnosti dôkazného podkladu pre nimi vnímané zistenie skutkového stavu v miere spoľahlivej a obsahovo spôsobilej pre rozhodnutie vo veci samej. Dovolací súd rovnako nie je oprávnený (výnimku predstavuje procesná situácia, ak je dovolateľom minister spravodlivosti; viď § 371 ods. 3 Trestného poriadku) skúmať a meniť ani správnosť a úplnosť skutku zisteného práve na podklade už skôr vykonaného hodnotenia dôkazov, ktoré sa realizuje v konaní pred súdmi nižších stupňov.

Vychádzajúc z obsahu podaného dovolania a relevantných častí predloženého spisového materiálu najvyšší súd dáva do pozornosti, že dovolateľ napáda nevykonanie dokazovania súdom prvého stupňa v rozsahu:

- znaleckého posudku a výsluchu znalkyne G. k výsledkom jeho vyšetrenia na polygrafe;
- opakovaného výsluchu otca obvineného G. B.;
- výsluchu oznamovateľa trestnej činnosti W.. G. V.E.;
- výsluchov osôb, ktoré zaistili bankovky v predajni J..

Nahliadnutím do predloženého spisového materiálu najvyšší súd zistil, že súd prvého stupňa o nevykonaní znaleckého posudku znalkyne G. rozhodol na hlavnom pojednávaní konanom 16. decembra 2022 tak, že návrh obvineného na vykonanie tohto dôkazu odmietol (č. l. 715 súdneho spisu). Predmetné odmietnutie návrhu obhajoby odôvodnil vo svojom rozsudku (porovnaj str. 10) nasledovne:

„Obhajoba predložila počas súdneho konania znalecký posudok č. XX/XXXX vypracovaný znaleckou organizáciou experti forenzej psychológie, s.r.o. Bratislava, ktorá je zapísaná v zozname znalcov, tlmočníkov a prekladateľov MS SR, v odbore psychológia, odvetvie klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých, poradenská psychológia, psychológia sexuality a dopravná psychológia. Na hlavnom pojednávaní 6. decembra 2022, po predložení znaleckého posudku, podľa § 277 ods. 4 Tr. poriadku súd zamietol návrh na vykonanie dôkazu výsluchom znalkyne G.. K výsledkom vyšetrenia na polygrafe s odôvodnením, že výsledky vyšetrenia na polygrafe nemožno v trestnom konaní použiť ako dôkaz, pretože podstatou takéhoto vyšetrenia je výsluch obžalovaného ku skutočnostiam, ktoré sa týkajú trestného činu (R NS SR publikované R 38/2003). Na námietku obhajoby súd pripustil výsluch znalkyne G. k záverom nimi predloženého znaleckého posudku v časti týkajúcej sa psychologického vyšetrenia obžalovaného, ktoré závery by mohli mať vplyv na hodnotenia osoby obžalovaného pri ukladaní trestu v prípade uznania viny. Súd však nepripustil ako dôkaz závery znaleckého posudku týkajúce sa výsledkov vyšetrenia obžalovaného na polygrafe, a to už z vyššie uvedených dôvodov. Vo zvyšnej časti návrh na výsluch znalkyne k výsledkom vyšetrenia obžalovaného na polygrafe zostal zamietnutý, k tejto časti súd nepripustil otázky na znalkyňu.“

Zo spisového materiálu taktiež vyplýva, že súd prvého stupňa rozhodol na hlavnom pojednávaní konanom 14. februára 2023 aj o odmietnutí návrhu na vykonanie opätovného výsluchu otca obvineného G. B. (č. l. 750 súdneho spisu), pričom takéto rozhodnutie odôvodnil vo svojom rozsudku (porovnaj str. 14) tak, že:

„Súd na hlavnom pojednávaní 13. júna 2023 odmietol návrh obhajoby na opätovný výsluch svedka G. B., keďže svedok už bol vypočutý na hlavnom pojednávaní, skutočnosti, ku ktorým chcel vypovedať vyplynuli z predloženého čestného prehlásenia z 13. marca 2023, ktoré bolo oboznámené na hlavnom pojednávaní dňa 6. apríla 2023. Súd sa s uvedenou zmenou výpovede svedka vedel vysporiadať v kontexte už vykonaných dôkazov, ale nakoľko svedok skutočnosti v čestnom prehlásení uviedol bez toho, aby bol poučený o trestnoprávných následkoch, súd najskôr tento dôkaz pripustil, keďže bolo zrejmé, že hlavné pojednávanie bude odročovať na iný termín, ale svedok sa na opakované hlavné pojednávanie nedostavil s nepresvedčivými ospravedlneniami, a preto súd návrh na dopočutie tohto svedka zamietol, keďže jeho výsluch aj tak nepovažoval za potrebné vykonať. Opätovné odročenie hlavného pojednávania, tento krát už iba z dôvodu vykonania výsluchu tohto svedka, a to ku skutočnostiam, ktoré vyplynuli z oboznámeného čestného prehlásenia, nepovažoval súd za dôvodné. V rámci hodnotenia dôkazov sa súd so skutočnosťami uvedenými v čestnom prehlásení aj vysporiada.“

Berúc do úvahy vyššie citované časti odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa nemožno konštatovať, že by boli predložené návrhy na vykonanie dokazovania tzv. opomenutými dôkazmi vo význame dôkazov, ktoré by konajúce súdy napriek návrhom obhajoby ignorovali alebo odmietli bez toho, aby svoje rozhodnutie adekvátne odôvodnili. Naopak z obsahu spisu je zrejmé, že právo dovolateľa na riadne a presvedčivé odôvodnenie nadbytočností a nepotrebnosti ním navrhovaného dokazovania zostalo zachované v dostatočnej miere, keďže súd obvinenému vysvetlil, že časť navrhovaného znaleckého dokazovania je dôkazom nepoužiteľným v trestnom konaní, resp. že so zmenou výpovede svedka G. B. bolo možné sa vysporiadať už v kontexte ďalších dôkazov. Dovolací súd bez toho, aby skúmal kvalitatívnu správnosť úvah súdov nižších stupňov preto uzatvára, že odmietnutím týchto návrhov obvineného na vykonanie dokazovania k porušeniu jeho práva na obhajobu nedošlo.

Pokiaľ ide o námietku ohľadne nevykonania dokazovania výsluchom osôb, ktoré zaistili bankovky v predajni J., najvyšší súd z predloženého spisového materiálu nezistil, že by obvinený takýto návrh na vykonanie dokazovania predložil. Poukazujúc na procesnú pasivitu obhajoby dovolací súd poznamenáva, že vadu konania s dopadom na právo obvineného na obhajobu nemôže predstavovať skutočnosť, že nevykonanie tohto výsluchu nebolo zo strany konajúcich súdov nijako odôvodnené. V trestnej veci obvineného vzhľadom na postup obhajoby nemožno totižto za takejto situácie identifikovať tzv. opomenutý dôkaz vo význame dôkazu, ktorý konajúce súdy napriek návrhu obhajoby na jeho vykonanie ignorovali alebo odmietli bez toho, aby svoje rozhodnutie adekvátne odôvodnili, a ktorý by mohol spôsobovať naplnenie dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku v zmysle zásadného porušenia práva obvineného na obhajobu.

Iná situácia nastala pri odôvodnenom návrhu obvineného na výsluch svedka W.. G. V.. Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní konanom 7. apríla 2022 je zrejmé, že súd prvého stupňa o tomto návrhu obvineného rozhodol tak, že dokazovanie výsluchom tohto svedka nevykoná (porovnaj č. l. 625 súdneho spisu), pričom predmetné rozhodnutie nijako neodôvodnil. Pozornosť najvyššieho súdu neuniklo, že obvinený túto skutočnosť namietal aj v podanom odvolaní, avšak odvolací súd k odmietnutiu tohto návrhu na vykonanie dokazovania taktiež nevyjadril žiadne stanovisko. Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že súdy nižších stupňov návrh obvineného na vykonanie výsluchom svedka W.. G. V.I. odmietli vykonať bez toho, aby sa s ním riadne vysporiadali. Dovolací súd dáva za pravdu obvinenému, že konajúce súdy v tomto smere nezabezpečili jeho právo na obhajobu v rozsahu garantovanom ustanoveniami Trestného poriadku, Ústavy Slovenskej republiky a Dohovorom. Po zrušení a vrátení veci na ďalšie konanie bude preto úlohou konajúcich súdov sa riadne vysporiadať aj s týmto návrhom obhajoby na vykonanie dokazovania tak, aby boli garantované obhajobné práva obvineného v čo najširšom rozsahu.

Napokon vo vzťahu k námietke, že obvinenému nebolo umožnené prehrať všetky záznamy z predajne J.,

ale musel vopred súdu nahlásiť len časti jednotlivých záznamov najvyšší súd uvádza, že za porušenie práva na obhajobu vo všeobecnosti nepovažuje, ak súd od procesnej strany pri rozsiahlych obrazových, obrazovo-zvukových alebo zvukových záznamoch žiada uvedenie presnej minútáže relevantných častí týchto záznamov spolu s uvedením dôvodov, pre ktoré sa práve táto časť zabezpečeného záznamu žiada ako dôkaz vykonať. Za predpokladu, že procesná strana takúto požiadavku súdu nespĺní, návrh na vykonanie dokazovania možno podľa dovolacieho súdu legitímne odmietnuť s poukazom na obštrukčný charakter takéhoto návrhu.

S prihliadnutím na všetky identifikované porušenia obhajobných práv obvineného C. B. najvyšší súd nemá pochybnosti o tom, že postupom súdov nižších stupňov došlo k zásadnému porušeniu práva obvineného na obhajobu v zmysle dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno úspešne uplatňovať v prípade, ak skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch vykonaných v rozpore so zákonom je zrejmá z obsahu spisu, pričom súčasné porušenie zákona by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 a nasl. Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. V naznačenej súvislosti tomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho (nie ďalšieho riadneho) opravného prostriedku.

Platí, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže byť naplnený len vtedy, ak súd vykonal dôkazy nezákonným spôsobom, tzn. že pri ich vykonávaní (ale aj získaní v prípravnom konaní) bol porušený zákon. Povedané inými slovami, dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže byť naplnený:

- ak je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré súd vykonal nezákonným spôsobom tzn., že pri ich vykonávaní (ale aj získaní v prípravnom konaní) bol porušený zákon,
- ak je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré súd na hlavnom pojednávaní nevykonal, ale prihliadal na ne,
- ak je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré síce boli získané zákonným spôsobom, ale nie sú procesne použiteľné na preukazovanie skutočností rozhodných pre rozhodnutie o vine obvineného.

Dovolací súd podotýka, že ak dospeje k záveru o zákonnosti vykonaného dokazovania, nemôže ďalej spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy, ako ani ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov. Ďalej platí, že nesúlad so zákonom musí byť v súvislosti s dôvodom dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku konštatovaný v tom zodpovedajúcej intenzite vo vzťahu k dôkazu, na ktorom je rozhodnutie založené vo výlučnej alebo v rozhodujúcej miere. V prípade namietaných dôkazných prostriedkov musí ísť v rámci takto zúženého priestoru o chybu, ktorá by vo výlučnej alebo rozhodujúcej miere ovplyvnila samotnú podstatu a význam dôkazných prostriedkov. Takto je zároveň zachovaný princíp, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok možno úspešne podať len v prípade výskytu závažných chýb aplikácie hmotného alebo procesného práva.

Majúc na zreteli viaceré námietky dovolateľa subsumovateľné pod tento dôvod dovolania najvyšší súd za dôvodnú považuje námietku, prostredníctvom ktorej obvinený namietal nezákonné vykonanie na hlavnom pojednávaní prehratých kamerových záznamov, nakoľko neboli oboznámené spôsobom predpísaným ustanovením § 270 ods. 2 Trestného poriadku.

Podľa § 270 ods. 2 Trestného poriadku zvukový, obrazový alebo obrazovo-zvukový záznam sa ako dôkaz vykoná na technickom zariadení, a to oboznámením celého záznamu alebo jeho časti, ktorá sa týka dokazovanej skutočnosti. Ak to povaha dôkazu pripúšťa, môže sa vykonať aj oboznámením jeho celého písomného prepisu alebo jeho časti, ktorá sa týka dokazovanej skutočnosti. Súčasťou výkonu

tohto dôkazu je aj správa o tom, akým spôsobom a kým bol záznam vyhotovený alebo získaný.

Zo zápisníc o hlavnom pojednávaní konaných na súde prvého stupňa vyplýva, na hlavnom pojednávaní boli postupne vykonané nasledovné kamerové záznamy:

- záznam z čerpacej stanice D. z 31. marca 2020 (č. l. 773 súdneho spisu);
- záznam z predajne D. P. z 23. marca 2020, ktorý predložil prokurátor z konceptu vyšetrovacieho spisu, v rozsahu časovej frekvencie od 21.39 do 21.42 + 15 sekúnd (č. l. 807 súdneho spisu);
- záznam z predajne J.W. z č. l. 298 vyšetrovacieho spisu z 9., 11. a 18. novembra 2019 (č. l. 808 súdneho spisu);
- záznam z predajne J.W. z č. l. 297 vyšetrovacieho spisu z 9., 11. a 18. novembra 2019 v rozsahu troch videí (č. l. 808 súdneho spisu);
- všetky zvyšné zabezpečené záznamy z predajne J. z 9., 11. a 18. novembra 2019 na žiadosť obhajoby (č. l. 808 súdneho spisu).

Najvyšší súd konštatuje, že súd prvého stupňa pri vykonávaní kamerových záznamov porušil ustanovenie § 270 ods. 2 Trestného poriadku, keď neoboznámil jednotlivé správy o tom, akým spôsobom a kým boli jednotlivé záznamy vyhotovené alebo získané, pričom identifikované porušenie zákona sa týka rozhodujúcich dôkazov vykonaných v neprospech obvineného. Závažnosť porušenia zákona v tomto smere determinuje skutočnosť, že obvinený v priebehu trestného konania opakovane spochybňoval zákonnosť získania kamerových záznamov, resp. ich neúplnosť. Ak súdy nižších stupňov za takejto situácie opomenuli vykonať správy o tom, akým spôsobom a kým boli záznamy vyhotovené alebo získané, naznačuje to, že napriek námietkam obhajoby zákonnosť získania týchto dôkazných prostriedkov nebola zo strany súdov riadne preskúmaná.

S prihliadnutím na uvedené najvyššiemu súdu nezostáva nič iné len konštatovať, že napadnuté rozhodnutia súdov sú založené aj na dôkazoch, ktoré boli vykonané v rozpore s ustanovením § 270 ods. 2 Trestného poriadku, čím došlo k naplneniu dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku. Úlohou súdu prvého stupňa po zrušení a vrátení veci dovolacím súdom bude opätovne vykonať relevantné časti kamerových záznamov spolu so správami o tom, akým spôsobom a kým boli vyhotovené alebo získané (§ 270 ods. 2 Trestného poriadku) a súčasne sa vysporiadať s prípadnými námietkami obvineného spochybňujúcimi zákonnosť získania týchto kamerových záznamov, resp. ich úplnosť. Pokiaľ takéto správy nie sú súčasťou spisového materiálu bude úlohou súdu prvého stupňa si ich od prokurátora dodatočne vyžiadať.

Pre úplnosť najvyšší súd považuje za potrebné doplniť, že z predloženého spisového materiálu nezistil, že by odvolací súd vychádzal pri uznaní obvineného za vinného zo spáchania pokračovacieho zločinu falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov podľa § 270 ods. 2 Trestného zákona aj z kamerových záznamov, ktoré na hlavnom pojednávaní neboli vykonané. Odvolací súd vo svojom rozsudku skonštatoval len to, že prítomnosť obvineného na mieste činu bola zaznamenaná prostredníctvom kamerových záznamov, ako aj označenými výpoveďami svedkov (str. 7 rozsudku odvolacieho súdu). Takéto skutkové zistenia nevychádzajú z dôkazov, ktoré by na hlavnom pojednávaní neboli vykonané, nakoľko z rozsudku okresného súdu (str. 12 - 13 rozsudku súdu prvého stupňa), ako aj z ďalších častí spisového materiálu vyplýva, že kamerové záznamy týkajúce sa dní, kedy malo zo strany obvineného dôjsť k plateniu falošnou 100,- eurovou bankovkou, boli na hlavnom pojednávaní v rozsahu zachytávajúcom obvineného na jednotlivých miestach činu v časoch podľa skutkovej vety vykonané (porovnaj č. l. 773, č. l. 807 a č. l. 808 súdneho spisu).

Zistiť teda naplnenie dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. g) Trestného poriadku na podklade niektorých dovolacích námietok obvineného, najvyšší súd vyhovel podanému dovolaniu a rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Pokiaľ ide o ďalšie námietky obvineným podradené pod dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, k týmto sa najvyšší súd z dôvodu zdržanlivosti a sebaobmedzenia nevyjadril, keďže vo vzťahu k obvinenému C. B. v dôsledku tohto rozsudku nastal stav neprávoplatne skončenej veci a

bude výlučnou úlohou súdov nižších stupňov v rámci ďalšieho konania po napravení vyššie uvedených väd opätovne, aj s prihliadnutím na argumentáciu uplatnenú obvineným v podanom mimoriadnom opravnom prostriedku, posúdiť vinu obvineného, ako aj trestnosť zisteného skutku.

Najvyšší súd napokon uvádza, že z odpovede na lustráciu v ZVJS zistil, že obvinený C. B. trest odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Námestovo, sp. zn. 6T/89/2021, z 13. júna 2023 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 2To/88/2023, z 15. októbra 2024, už v súčasnosti nevykonáva. Z hlásenia zmien ÚVTOS Sučany vyplýva, že obvinenému bol uznesením Okresného súdu Martin, sp. zn. 25Nt/52/2025, z 11. decembra 2025 zvyšok trestu odňatia slobody premenený na trest domáceho väzenia. Vzhľadom na uvedené neboli splnené podmienky na rozhodnutie o väzbe obvineného podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.